

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația: Oradea, Parcul Ștefan cel Mare No. 8.	Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni	Abonament: Exemplarul 5 Lei Pe un an 200 Lei
---	--	---

PARTEA OFICIALĂ

* * *

VALERIU TRAIAN FRENȚIU

DIN MILA BUNULUI DUMNEZEU ȘI GRAȚIA SFÂNTULUI SCAUN APOSTOLIC AL ROMEI
 EPISCOP ROMÂN UNIT DE ORADEA, ASISTENT AL TRONULUI PONTIFICIU, DOCTOR
 ÎN SFÂNTA TEOLOGIE ETC.

Veneratului Cler și Iubitului Popor Credincios din Eparhia Noastră Dar și Mântuire dela Dumnezeu și binecuvântarea Noastră Arhierescă,

„Când sau implinit opt zile, ca să taie pruncul împrejur, chematau numele lui Isus, carele a fost zis de Inger mai înainte până ce nu s'a zămisit în pantece”.

Luc. 21, 21.

Iubiților Frați și Fii,

„Aceasta să o gândiți întru voi, ca și Cristos Isus, carele, deși era în chipul lui Dumnezeu, pentru că era întocmai cu Dumnezeu nu a socotit, că prin răpire ar putea să se înbogățească; ci s'a micșorat pe sine, chipul robului luând, întru asemănarea omenescă făcându-se. Și cu închipuirea aflându-se ca omul. Smeritu-s'a, făcându-se ascultător până la moarte și încă până la moartea crucii. Pentru acea și Dumnezeu l'a înălțat pe dânsul și i-a dăruit un nume, care este peste tot numele; ca în numele lui tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor de desupt; și toată limba să mărturisească, că Domn este Isus Cristos întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl”. (Filip 2, 7—11).

Drept acea Iubiții mei ne închinăm numelui Isus, că e mare pentru originea lui, pentru puterea lui și pentru însemnătatea lui.

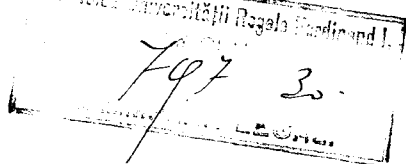
I.

Ingerul spusese lui Iosif: „Și va naște fiu și vei cheama numele lui Isus; că acesta va mântui pe poporul său de păcatele lui”. (Mat. 1, 21).

Precum punem noi nume pruncilor la botez, așa aveau obicei și Jidovii să pună nume pruncilor când îi tăiau împrejur. Cu numele acesta voiau să arele împrejurările nașterii sau prin el arătau cu ce însușiri doresc să-l vadă înpodobit pe nou născutul lor prunc. Numele pruncului Dumnezeesc l'a hotărît însuși Tatăl, poruncind lui Iosif prin Ingerul zicând: „și vei cheama numele lui Isus” Dumnezeu este mântuirea.

Isus n'a voit să poarte nici o clipă înzădar acest nume măreț și frumos și îndată a optă zi după naștere care o serbăm astăzi, și-a vărsat pârga sângelui său prețios pentru noi și cum zice Sfânta Evangelie de astăzi: „creștea cu înțelepciunea și cu vrâsta și cu darul înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor”. Toate clipele vieții sale pământești le-a jertfit în întregime slujbei dumnezeescului său Tată pentru mântuirea noastră. „Smeritu-s'a, făcându-se ascultător până la moarte și încă până la moartea crucii”. Ce dragoste din partea Fiului lui Dumnezeu față de noi! Să-i respălăm și noi dragostea această mare prin dragoste cât mai mare.

Azi începem un an nou. Să promitem dulcelui Isus acum aci înaintea sfântului său altar pre care ca pe un Tron stă în mijlocul nostru întreg în sfânta Cuminecătură, că nu

vom lăsa să treacă în acest an nici o zi, nici o oră, nici o minută, nici o secundă pre care să nu o folosim spre mai mare cinstea Lui și în slujba lui Dumnezeu. Să-i jertfim cu toată dragostea în fiecare zi, tot sufletul și tot trupul nostru, întreg sângele nostru ce ne curge prin vine, și să fim gata de a-l vărsa până la cea din urmă picătură pentru a-i dovedi lui Dumnezeu credința și dragostea noastră. Trebuie să ne laud și să mulțumesc Iubiților Frații și Fii ca în anul ce l'am încheiat acum v'ați arătat în mod vrednic credința noastră și cu toții a-ți sărit întru apărarea sfintei voastre biserici, maunii și-au vărsat chiar și sângele când dușmanii prin o lege au voit să ne nimicească biserica. Lupta trebuie să o continuăm ca să ne recâștigăm școalele confesionale și să nu lăsăm ca să se reducă oarele de religie în școli. La judecată din urmă va trebui să dăm seamă despre creșterea pruncilor noștri și despre sufletul lor. Inceputul înțelepciunii este frica lui Dumnezeu de aceea trebuie să grijim ca pruncii noștri să crească „cu înțelepciunea și cu vârsta și cu darul lui Dumnezeu și a oamenilor”. Cu trup slab și bolnăvicios putem ajunge în împărăția cerească dar, cu suflet slab și bolnăvicios numai în iad. Nu ne-am născut, ca să ne facem atleți ci ca prin viața aceasta pământească cu darul Domnului să ne câștigăm fericirea cerească.

II.

Numele lui Isus e puternic. În numele lui Isus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de desupt. Drept acea încă din vremile celea mai vechi, creștinii rostind numele lui Isus își descopereau capul și se închinau. Prin chemarea numelui „Isus” sfinții Apostoli au săvârșit multe și mari minuni, au înviat morți, au vindecat bolnavi și au scos dracii, precum ne spune S. Ev. (Luca, c. 10, 17—20). „Și s'au întors cei șaptezeci cu bucurie zicând: Doamne și dracii se pleacă nouă întru numele tău. Iar el le-a zis lor „văzutam pe satana ca un fulger din cer căzând.

Iată vă dau vouă putere să călcați peste șerpi și peste scorpii și peste toată puterea vrășmașului: și nimica nu vă va vătăma pe voi. Inșă pentru aceasta nu vă bucurați, că duhurile se pleacă vouă; ci vă bucurați, penfrucă numele voastre sunt scrise în ceriuri”.

Prin chemarea numelui „Isus” toți mucenicii au învins chinurile la cari au fost supuși și în numele acesta vom găsi putere și mângăere în ceasul morții noastre. Numele cel sfânt a lui Isus va aduna și pe voi Iubiților în Reuniunea Inimii lui Cristos. Pentru mărirea acestui nume s, au silit mulți dintre voi să ridice biserici, sau cele ridicate să le termine sau să le înzestreze cu clopote iconostase, odăjdii, potire și alte unelte sfinte. Continuați acestea și mai departe și să nu vă pară rău nici odată de cea ce jertfiți și dați pentru biserică și pentru mărirea dulcelui nume Isus. Incepeți să ve salutați unul pre altul cu salutarea liturgică: „Cristos în mijlocul nostru” și raspundeți „este și va fi” aducându-ne aminte totdeauna de dragostea cea mare a lui Isus care și-a versat prețiosul său sânge pentru mântuirea noastră și și-a jertfit viața pentru noi. Cum însuși ne spune: „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are ca să-și pună cineva sufletul său pentru prietenii săi”. (Ioan 15, 13). Să nu vă lăsați ispiliți de celea lumești, ci nutriți dragostea către Isus și păziti-vă sufletele voastre curate de ori ce păcat ca să vă puteți mântui.

III.

Au fost popoare cari din recunoștință au dat câte unui om numele de mântuitor al patriei. Isus este Mântuitorul lumii și al neamului omenesc, de aceea acest nume este peste tot numele. Isus jertfindu-se pentru noi toți, a voit ca de darurile câștigate pre lemnul crucii să se facă părtași toți oamenii până la sfârșitul veacului, deacea a ales dintre sfinții săi Apostoli pe Simon, i-a schimbat numele în Petru și i-a zis Tu iești Petru și pre aceasta piatră î-mi voi zidi biserica mea; și după ce a săvârșit mântuirea lumii, prin S. Petru a întemeiat biserica sa, în care

a depus toate darurile câştigate prin viaţa şi patimele sale pentru mântuirea noastră, punându-l pe S. Petru şi pe urmaşii să-i legitimi de cap văzut al bisericii sale, ca tot creştinul să poată cunoaşte uşor, care e biserica adevărată a lui Cristos prin care să poată mântui. Deaceia însuşi Isus a prorocit că în decursul veacurilor să vor naşte mulţi proroci mincinoşi, cari vor umbla să ducă în rătăcire neamul creştinesc. Drept aceea dacă cinstim pre Isus trebuie să iubim şi să ascultăm şi pre locşitorul său de pe acest pământ, care este Sfântul Părinte Papa dela Roma.

Anul acesta Sfântul Părinte Papa Piu XI serbează jubileul de 50 de ani de preoţie. Să cuvine Iubiţilor Fraţi şi Fii ca şi noi, ca nişte fii credincioşi ai bisericii catolice, să ne rugăm pentru Părintele nostru ca bunul Isus să-l ţină încă mulţi ani în deplină sănătate spre binele sfintei Sale biserici. De aceea în fiecare biserică din dieceza Noastră în fiecare Duminică şi Sărbătoare după rugăciunea amvonului se va ceti rugăciunea pentru Pontifice.

Iubiţilor Fraţi şi Fii,

În sărbătoarea aceasta mare în care ne reamintuim cum Isus pentru mântuirea noastră şi-a vărsat cei dintâi picuri de sânge

şi aceasta zi când începem un an nou să cerem dela Isus ca să ne întărim în credinţă să putem înainta pe calea virtuţilor să nu ne poată abate dela calea adevărată nici o ispita din lumea aceasta şi mai ales să se întărească şi să se înmulţască dragostea noastră către Isus, ca să ne putem arăta recunoştinţa noastră păzindu-ne sufletul curat de ori şi ce păcat până în oare morţii noastre. Amin.

Darul Domnului nostru Isus Cristos şi iubirea lui Dumnezeu Tatăl şi împărţirea Spiritului Sfânt să fie cu voi cu toţi.

Dat în reşedinţa noastră episcopescă din Oradea la Sărbătoarea Tăierii înprejur în anul Domnului 1929 al Episcopatului Nostru al XVII.

Episcop VALERIU TRAIAN m. p.

No. 3516—1928.

Salariale preoţilor pe Octomvrie-Decemvrie 1928.

Spre cuvenită orientare comunicăm, că Ministerul Cultelor Ne-a ordonat întregirile de salarii cuvenite preoţilor Noştri şi administratorilor parohiilor vacante pe trimestrul Oct.—Dec. 1928 şi că acestea retribuţiuni se pot ridica dela oficiul administrativ al fundatiunilor diecezane.

Oradea, 27 Decemvrie 1928.

PARTEA NEOFICIALĂ

REVIZUIREA CONŞTIINTELOR.

Stăm în pragul unui nou an şi privim cu înduioşare la înşiruirea zilelor trecute. Abia că am răsturnat piatra vecinicii peste uşa mormântului unui an de zbucium, de bucurii şi de întristări, de nădejdi şi amăgiri, — şi iată-ne în faţa unui nou şirag de zile, menite să se rostogolească cu aceeaşi repeziciune, învârtind roata vremii pe acelaş drum bătătorit de veacuri.

Nimic nu este statornic pe lume. Vremea vine, vremea trece şi se pierde în vecinicie. Şi cu vremea, deodată, şi noi ne vedem ajunşi la o limită, când împăingenirea vederii ochilor, tremurarea membrelor trupului şi paloarea feţei, ne spun, cu atâta hotărâre, că se apropie sfârşitul călătoriei noastre în această viaţă, că nu departe stă aşteptând deschis mormân-

tu, care va înghiţi totul. Şi din trecutul nostru atât de zbuciumat, cu ce ne vom alege, ce va putea să supravieţuiască, după ce noi ne vom fi întors în pământul din care am fost făcuţi? Singure faptele noastre, bune sau rele, vor fi acele cari vor trăi şi după moartea noastră, şi vor fi mărturie pentru noi sau în contra noastră în faţa Judecătorului lumii acesteia.

Un an de zile e lungă vreme în viaţa unui om. Şi dacă ne gândim, că nu este zi, care să nu-şi aibă întâmplările sale, anultrecut va fi plin de fapte, cari vor mărturisi pentru noi sau în contra noastră. De aceea, ca şi o slugă bună şi credincioasă, la prohodirea unui an vechiu şi înaintea unui an nou, trebuie să facem o dare de seamă cu noi, înşine,

să ne judecăm noi singuri, pentruca să nu fim judecați, ci să putem da răspuns bun la înfricoșata judecată a lui Cristos. Să ne întrebăm, că oare faptele săvârșite în cele 366 de zile ne vor apăra sau ne vor pârî când vom sta în fața Domnului. Și dupăce am judecat bine, fără părtinire, trecutul atunci cu cumpăneală să ne întoarcem privirile către înșiruirea zilelor ce viu, să ne întrebăm, cu oarecare îngrijorare, că ce taine se pot ascunde sub vălul vremii pentru noi?

Cum va trebui să lucrăm, pentruca sfârșitul anului ce vine să nu fie sfârșit de amărăciune, ci de bucurie și de fericire? — Așa judecă omul conștiință de chemarea sa, deosebită de cea a animalelor, și cu nădejdi nouă în suflet îi zice noului an: bine ai venit!

Datorința noastră a tuturor, în ziua de astăzi, este, deci, să cercetăm ce urme de mulțumire sau remușcare a lăsat în sufletul nostru anul care a trecut; cum a fost el pentru noi, și ce este pentru conștiința noastră. Și văzând cum a fost trecutul să învațăm cum trebuie să fie viitorul.

Dar făcând acest bilanț să nu se uite un lucru că adevărata mulțumire și fericire mântuitoare nu sunt succesele tale particulare în afacerile de interes material; nu este ceeace lumea numește „noroc”, ci este ceeace ai putut să faci pentru mântuirea sufletului și pentru binele aproapelui.

Adevăr e, că, de conum, lumea îl crede fericit pe acela, pe care l-a slujit norocul în toate lucrurile lui. Cu toate aceste nimic nu este așa de puțin statornic ca și acest noroc. — Se spune despre Sesostris, un rege al Egiptului, că învinsese pe toți dușmanii din preajma împărăției sale. Norocul ce l-a avut în războaie, l-a făcut foarte încrezut și nemilos. Dădu poruncă, ca în fiecare an, într-o zi anumită, toți regii pe cari îi biruise el, să vină cu daruri să i se închine lui. Sesostris, apoi, îi prindea la un car, în care ședea el, și aceia trageau carul, ca boii pe toate străzile orașului. Odată unul dintre regi, care era prins în roate, trăgând, se tot uita înapoi la o roată a carului. Sesostris din car, văzându-l, îl întrebă că pentruce se tot uită acolo la roată. — Mă uit, Majestate, zise cel înjugat, cum se învârt roata, cum partea cu care a fost mai nainte în sus, ajunge din jos și cea, care a fost din jos, ajunge în sus. — Și ce îți se pare așa de curios în într'acesta, îl întrebă mai departe. — Mă gândesc — răspunse — că întocmai ca și roata carului se învârt și roata norocului oamenilor. Astăzi unul stă pe tron, stăpân peste viața și moartea altora; iar mâine poate să ajungă el mai rău decât năcăjiții aceia, pe cari el i-a chinuit bătându-și joc de ei.

Aceste cuvinte fură o adevărată prorocie pentru

îngânfatul Sesostris, care pierzându-și vede ea ochilor, el singur și-a pus capăt vieții.

Având în vedere aceasta înțelepciune a vieții, exprimată atât de laconic în avertismentul dat de Mântuitorul, că „cel ce stă să i-a aminte să nu cadă” — să deschidă fiecare ușița tainică a sufletului și să-și examineze faptele săvârșite în anul trecut, și intențiunile pe cari vrea să le realizeze în cel care începe. Aceasta este ce se impune în pragul noului an: O sinceră, nepărtinitoare revizuire a conștiințelor. Nif.

Cuvântare ținută

la Matineul Societății Preasfintei Inimi a lui Isus din Oradea la 16 Decemvrie 1928.

Doamnelor și Domnilor!

După o vară de secetă ce a ținut închise toată vremea ghiaburile vărsătoare de binecuvântare ale cerului, întărit de asupra pământului, ca un cuptor de bronz înfocat a intrat acum iarna, tirind după sine un lung convoiu de mizerii, de foame, de frig, de boale de suferințe de îngrijorări, ba chiar de desperări. Sărăcia și năcazul își plânge zilnic gemetele sale la ușile noastre, tremură de frig pe treptele caselor noastre. Dar acești săraci, cari nu se sfiesc a cerși, pot fi încă socotiti norocoși, pentrucă lor li-a rămaș încă acest fond, glasul tânguitor, prin care pot mișcă spre milă inimile altora, ca să-și tânjească viața. Ce să zicem însă de cei ce-și înghit suspinele, de aceia, ale căror plângeri nu le aude, decât biata familie, ori vre-un vecin tot atât de sărac ca ei: de sărații sfioși. Fără doctor, fără medicină, ba chiar fără hrana necesară, fără căldura ce să le desmorțască trupul chinuit, ei mor pe paie și n'au nu jolj pentru înmormântare! Glasul lor e firav, căci e slăbit de boală, sfiata i-a pus surdină. Cum să străbată peste jazz-bandul cafenelor, peste forfoteala corsoului, peste valurile de oameni ce se perindă la cinematografe, la teatre? Insădar gemi, o tu biet Lazar la poartă, ori acolo în colibebe obscure ale suburbiilor, nimeni nu-ți aude suspinele, nimeni nu-ți vede lacrimile; înzădar dorești, ca să te sature din fărîmăturile ce cad de pe masa celor bogați: acelea trebuesc cățelușilor de salon!

Doamnelor și Domnilor! Câți săraci nu sunt în acest oraș; pe câte tonuri nu plânge mizeria? Natura a fost zgârcită cu ei, nu le a hărăzit fonduri, cari să le asigure traiul, nu pot cere nici dela brațele lor tributul traiului, iar glasul lor, gemetele lor, acest ultiu remediu al săracilor, cu care ar putea atrage mila altora este înnădușit și el de sfiată, de boală. Acestora să nu le fi rămas decât desperarea? Nu, Societatea Preasfintei Inimi a lui Isus le înpru-

muță azi, glasul său. Inima, plină de compătimire a lui Isus, ni-a inspirat gândul să mișcăm inimile dvoastre în favoarea săracilor lui Isus, cercând să ne facem drum la inimile dvoastre prin armonia vocilor, prin simfonia muzicelor storcând din ele compătimire și milă creștinească.

Compătimire, milă! Acestea a fost sentimentele predominante în Inima lui Isus. Misiunea lui a fost, ca să facă bine cu toți cei năcăjiți și asupriți și drumul, pe unde a trecut vreodată în Palestina ori în Samaria este jalonat de profuziunea darurilor sale. În satul cutare nu mai sunt orbi, schiopi, bolnavi Isus a trecut pe acolo. Mulțimile nu mai flămânezec: Isus l-a trănit. Binefacerile lui Isus au fost însă dictate totdeauna de *Inima* sa. Înainte de a face bine, totdeauna da mai întâiu un sămn de compătimire, *inima* lui se mișca la vederea mizeriei, auzia glasul ei ori cât de slab ar fi fost și sileă atotputer-nicia lui să-i ușureze pe toți. Și acest sentiment l'a lăsat moștenire creștinilor. L'a sădit în inimile noastre așa de adânc, încât el nu rabdă să vedem suferind pe aproapele nostru, fără a luă parte la suferința lui. Nu numai atâta. Din practicarea milei față de semenii noștri a făcut singura porunca, despre împlinirea căreia ne va cere seamă la judecata cea din urmă. Ba mai mult. Spre a fi și mai sigur de stîrnirna acestui nobil sentiment în inimile noastre, el însuș s'a identificat cu toate suferințele, cu toate mizeriile; zilnic se întrupă în toți săracii, protestând, că ceea ce facem unora din acești mai mici, Lui o facem. Poporul acesta ce-și țirește zdrențele pe ulițele orașului, ce-și tinjește viața prin colibe obscure, ce-și plânge gemetele sale la treptele caselor noastre, ce-și întinde mâna uscată către noi, este popor predilect al lui Isus: Inima lui preasfântă l'a lua sub *protecția s'a*.

Și *vistieria*, din care Isus îl susține pe popor acesta este: *mila creștinească*.

Doamnelor și Domnilor! Fiecare dintre noi cunoaște frumoasele cuvinte, prin cari Mântuitorul descrie prevedința dzească: paserile cerului nici nu ară, nici nu seamănă, nici nu adună în jîtnițe și Tatăl vostru le hrănește pe ele și crinii câmpului nici nu se ostenesc nici nu torc, și zic vouă, că Solomon întru toată mărirea sa nu s'a îmbrăcat ca unii dintre aceștia; au voi mai puțin sunteți, decât aceștia. Când adevărul vecinic vorbește așa, putem oare noi susține, că ar fi părăsit pe un număr atât de mare de oameni, câți sunt săracii? Nu, de bună-seamă se îngrijește de ei, le-a creat un *fond* nescat de subsistență, care nu so va epuiză până la sfârșitul veacurilor. *Fondul* acesta al săracilor este *prisosul* bogaților. Pe acest *prisos* Isus a pus *sechestrul*, i-a interzis *delapidarea* prin sancțiunea cea mai cumplită: Mergeți dela mine blestemaților în focul cel de veci pentru că ați însusit pe seama voastră

hrana, înbrăcămintea, înfârșit fondul săracilor ce prevedința Tatălui meu vi l'a încredințat vouă. Da Dzeu a nitabulat pe averea fiecăruia sarcina de a ajutora pe cei săraci, fiecare prisos este grevat cu îndatorirea de a asigura traiul săracilor. Și foaia aceasta de proprietate este înscrisă de degetul dumnezeesc în înțelepciunea lui Sirach: IV, 5, 6. *Redde pauperi debitum tuum!*

Doamnelor și Domnilor! Pentruce este astăzi atâta mizerie în lume și în special în orașul nostru? Pentru că de mult se eludează această poruncă a lui Dumnezeu sub diferite pretexte; pentru că alți săraci mai obraznici înghițesc hrana și traiul săracilor vreau să zic, poftele și luxul.

Unii nu dau, pentru că zic: avem familie mare, avem copii mulți și trebuie să le lăsăm moștenire, să le dăm zestre. Ei bine, dacă vreți să aveți binecuvântarea lui Dzeu, preste acea moștenire, sfintiți-o cu jertfa milei, lăsați-le fiilor voștri o moștenire *sporită* cu aghiasma lacrimelor de recunoștință a săracilor lui Isus, *sporită* prin binecuvântările săracilor! Ce, vreți să lași moștenirea agonisită neatinsă pentru urmașii tăi? Dar soarele acela, care a rodit țarina, izvorul de bogăție al țării noastre, de unde se sporește și leafa funcționarului, soarele acela e nu numai al tău e și al săracului, are drept deci și el la o parte din acea moștenire: *Redde pauperi debitum tuum!* Ce vreau, să lași toată moștenirea ta copiilor, da pe seama sufletului ce moștenire lași, căci după moarte tu va trebui să trăești o nouă viața din capitalul ce l'ai câștigat pe pământ, aștepti doară, ca Judecatorul ce-ți va designa poziția socială în acel nou stat, să-ți creeze dinadins o zestre. Iată-o: mergeți în focul cel de veci, căci flămând am fost și nu mi-ați dat să mânânc, gol am fost și nu mi-ați îmbrăcat! Nu, nu, cel ce iubește pe fiul său, sau pe fiica sa mai mult, decât pe Dzeu. nu e vrednic de el. Iubiți-i, dar cu iubire adevărată, învățați-i să prețuiască patrimoniul ceresc mai mult, decât patrimoniul pământesc. Dați-i prin mila voastră, aripi acestei materii grosolane, ridicați-o prin mâinile săracilor până la tronul lui Dzeu cu o jertfă bineprimată, căci Mila este jertfa prin care place omul lui Dzeu."

Alții se sustrag îndatoririi de a ajutură pe săraci cu aceea, că și ei au atâtea nevoi, că numai cu greu le pot face față. Ei bine, Doamnelor și Domnilor, aci voiam să ajung! Azi noțiunea sărăcie s'a schimbat, a schimbat-o lumea în detrimentul spiritului creștinesc. Azi se crede fiecare sărac cu toate, că are tot ce-i trebuie: dacă n'are mașină la scară, dacă n'are radio, dacă n'are blană, dacă n'are o duzină de rochii de mătase, se erede sărac. Și sărăcia aceasta opusă nu nevoilor necesare, ci luxului, epuizează fondurile asigurate de Provedința dzeiască pe seama celorlăiți săraci adevărați. Să-

răcia aceasta meșteșugită siluește chiar natura: din noapte face ziua și în loc de a te face, ca să te învârtești pe lângă mașina de fier, te ține ținută cu ceasurile înaintea oglinzii, te face, ca ghetetele să nu-ți mai servească de încălțăminte, ci de teasc în care să-ți chinuești picioarele, te face, ca îmbrăcăminte să nu mai facă serviciul de a-ți acoperi trupul, ci de a-l expune intemperiilor timpului și ochiului! Tot ce e rar, devine necesar pentru lux și îndată ce a devenit comun, nu mai e bun, nu mai e frumos, pentru că nu e scump. Aceste înghit fondurile și averea săracilor: această sărăcie modernă seacă izvorul milei creștinești.

Doamnelor și Domnilor! Inima preasfântă a lui Isus ne îndeamnă azi să ne îngrijim de adevărații săraci. El suspină în atâtea colibi, degerat de frig, istovit de foame, lipsit de o haină caldă. El ne adresează tuturora cuvintele; tu mănâci, tu beai, te odihnești și nu-ți pasă, că Eu sufăr în coliba cu tare, în care acum anul, sub ochii tăi, a înghețat

un copilaș, pentru că părintii n'au avut cu ce să încălzească încăperea, nu-ți pasă, ca mă zbat între dureri în ceealaltă, unde o văduvă neputincioasă și strigă desperarea celor patru pereți, că zgribulesc de frig cu mâna întinsă pe poduri, pe la colțurile străzilor, pe la ieșirile bisericilor. Ce mai aștepti? Ca dușmanii credinței să vină, să-și fluture filantropia, ca să-i zmulgă pe acești bieți protejați dela mine. Nu-mi trebuie asemenea milostivenie crudă: dela voi aștept ușurare, alinare. Încărcați cosurile fiicelor societății mele, ca să poată duce crăciunul și în colibecele acele, unde numai de lacrimi se satură oamenii! Deschideți-vă baerile inimii, veți găsi acolo tezaurul ascuns de mine: *mila creștinească* și scoateți din el viața, sănătatea, credința, mântuirea atâtor săraci.

Dulce Inimă a lui Isus fă inima noastră asemenea cu inima ta!

Dr Grigorie Pop
canonic.

Despre folosul cântării*)

1. Celce împlinește făgduința, plătește datoria. Imi aduc aminte, că v'am promis, când vorbeam despre harul și folosul priveghierilor, că în cuvântarea următoare vă voi spune despre lauda și slujba cântărilor. Nici că se poate găsi un timp mai potrivit ca acesta, când însași noaptea ne dă tăcerea și liniștea, când slujim chiar aceea despre ce trebuie să fie vorba. E foarte potrivit îndemnul către soldat când stă gata de luptă. Și marinarilor, când vâslesc, le place numai cântarea, căci pentru cei ce parcurg marea e foarte potrivită, Și adunării acesteia, intrunite pentru slujba cântărilor, am de gând să-i vorbesc chiar despre lucrul amintit.

2. Știu, că sunt unii, nu numai în părțile noastre, ci și în cele răsăritene, cari socotesc de prisos și nu prea cuvincioase pentru slujbele Dumnezeiești cântarea psalmilor și a laudelor. Ei cred, că e de ajuns ce se simte cu inima și că se profanează dacă se exprimă și cu gura. Și ei aduc pentru aceasta părere capitolul apostolului, care scrie către Efeseni: „Umpleți-vă de Spirit, vorbind între voi în psalmi și laude și cântări spirituale, în har cântând și laudând pre D-zeu în inimile voastre”. (Ef. 5, 18—19). Iată dară, că apostolul a dispus să cântăm cu inima și să nu sbierăm ca la teatru cu module de voce, căci e de ajuns pentru D-zeu cel ce cercă inimile (Rom. 8, 27), dacă-i cântăm în ascunsul inimii. Dar eu pe cum nu mustru pe cei ce

cântă numai cu inima, căci totdeauna este folositor a cugeta în inimă cele ce sunt ale lui D-zeu, laud și pre aceia, cari laudă pre D-zeu și cu sunetul glasului, Dar înainte de ce ași aduce din multe scripturi mărturiile învățaturii, voi combate gresala acelora despre capitolul sfântului apostol pe care mulți îl aduc împotriva ocelora cari apără cântarea. Căci apostolul zice de sigur: „Umpleți-vă de spiritul sfânt, vorbind între voi în psalmi” (Ef. 5, 19). Cred că prin acesta apostolul ne-a slobozit gurile, ne-a deslegat limbile și ne-a deschis buzele. Căci e imposibil omului să vorbească fără de aceste organe. Și precum se deosebește căldura de frig, așa se deosebește cel ce tace de cel ce vorbește. Când zice însă: „vorbind în psalmi, laude și cântări”, n'ar fi amintit cântările, dacă gândul lui ar fi fost ca cântărețul să tacă de tot, căci nimeni nu poate cânta tăcând. De zice să cântăm cu inima, ne aduce aminte, ca să nu cântăm numai cu glasul, fără de atențiunea minții. Precum zice și într'alt loc: „Cânta voi cu spiritul, cânta voi și cu mintea” (I Cor. 14, 15) și cu glasul și cu cugetul. Unele ca acestea sunt numai vorbe de ale ereticilor. Căci vrând ei cu șiretenie aliceva, alungă pe neștiute cântările. Pentru că împotrivindu-se profeților, încearcă să strice și profețiile Dlu Creator, spusele profeților și mai ales cereștile cântări ale lui David vreau să le scoată prin arătarea unei cinstite tănceri.

3. Dar noi, iubitorilor, cari suntem învățați atât prin învățăturile profeților, cât și prin celea ale

*) Din operele sf.-lui Nichita Ramesianul, apostolul Românilor, traduse de Păr. Dr. Tăutu.

Evaugheliei și ale Apostolilor, să punem înaintea ochilor ceace au spus și au făcut ei, prin cari suntem noi ceace suntem. Și cât sunt de plăcute lui Dumnezeu cântările evlavioase să arătăm chiar prin aceiași autori, începând tocmai dela început. Dacă cercăm cine a fost cel dintâiu, carele a afla acest fel de cântări, îl găsim chiar pe Moisë, carele bătând Egiptul cu zece pedepse și scufundând pe Faraon în mare, și scotând poporul pe calea cea obicinuită a mării în deșert a cântat lui Dumnezeu cântare însămnată, bucurându-se și zicând: „Să cântă Domnului, căci cu mărire s'a premărit“ (Jer. 15, 1). Iar cartea aceea, care este intitulată: *Cercetarea lui Avram*,*) în care cetim că au cântat chiar și animalele și râurile și elementele naturii, nu este a se primi cu încredere, deoarece nu merită nici o credință și nu se razimă pe nici o autoritate. Prin urmare Moisë, vătavul sămânțiilor lui Izrail, a fost cel dintâiu carele a făcut coruți și cu cete deosebite pentru ambele sexe a învățat lui Dumnezeu cântare de biruință, fiind el și sora sa înainte cântători. Mai târziu găsim pe Debbora, femeia de mare viță, în cartea Judecătorilor, că a făcut acelaș lucru. Insuși Moisë murind a repetat în a Doauă Lege o cântare înspăimântătoare, care a lăsat-o poporului în loc de testament, pentru ca să știe Izrail, cari și ce fel de nenorociri îl așteaptă, dacă se va depărta de Dumnezeu. O nefericiți și vrednici de compătimire sunt aceia, cari și după o prevestire atât de limpede ca aceasta, nu vreau să se ferească de superstițiile neiertate.

4. După aceștia, mulți vei mai afla, nu numai bărbați, ci și femei, cari plini de Spiritul dumnezesc, au cântat tainele lui Dumnezeu. Și David, carele din copilărie a fost ales de Domnul în mod deosebit pentru aceasta slujbă, s'a învrednicit a deveni și mai marele cântăreților și o comoară de poezii. Carele încă copil fiind a cântat la ghitar așa de dulce și așa de tare, încât a înfrânat duhul rău carele lucra în Saul. Nu pentru că doar în ghitarul acela era atâtă putere, ci pentru că crucea lui Hristos pe care în mod tainic o închipuia prin lemnul și coardele întinse și patima Lui carea o cânta el, au supus de pe atunci pe duhul diavolului.

5. Ce vei afla în psalmii aceștia ce să nu fie spre folosul, zidirea, mângăierea neamului omenesc, de orice traptă, de orice sex, de orice etate ar fi el? În aceasta are copilașul ce să sugă, copilul ce să laude, băiatul prin ce să-și îndrepteze calea sa, tinărul ce să urmeze, bătrânul ce să se roage, Femeia învață rușine. Orfanii își găsesc tată, văduvele judecător, săracii părtinitor, străinii păzitor. Regii și judecătorii aud de ce trebuie să se teamă. Psalmul

*) Carte apocrifă cunoscută se vede și în Dacia sf.-lui Nichita

mângăie pre cel năcăjit, înfrânează pre cel vesel, stâmpără pre cel mânios, satură pre cel sărac, muștră pre cel bogat, ca să se cunoască ce este. Psalmul dă tuturor celor ce-l primesc doftorii potrivite; nu desprețuiește nici pre cel păcătos, ci-i imbie vindecare sănătoasă prin pocăință cu lacrimi. S'a îngrijit, foarte bine s'a îngrijit, Spiritul sfânt, în ce mod să primim chiar și cuvintele mai grele și neplăcute ale lui Dumnezeu aproape pe neobservate și cu anunită plăcere. Căci firea omului fuge de tot ce este greu și aspru și chiar sănătos să fie și abia le primește, dacă nu rămâne nevătămate. Aceasta băutura a făurit-o Domnul prin servul său David, carea să fie dulce la gust prin cântare și vindecătoare pentru ranele păcatelor prin tărie ei. Plăcând pătrunde la inimă. Mai ușor se ține minte cântându-se des. Și ce n'a putut stoarce din minițile omenesti asprimea legii, aceasta o stoarce prin dulceața cântării. Căci tot ce-au primit legea, profetii, chiar și evangheliile, se cuprind în acestea poezii cu o dulceață plăcută pentru cei ce le meditează.

6. Dumnezeu se arată, idolii se hulesc, credința se întărește, înșelăciunea dispare, dreptatea se învață, răutatea se oprește, se laudă mila, se lapadă cruzimea; se cere adevărul, se osândesc minciunile, înșelăciunea se acuză, nevinovăția se recomandă; trufia se umilește, umilința se înalță; se predică pocăința, se recomandă urmarea păcii, contra vremașilor se pretinde ajutor, se promite răzbunare, se nutrește speranța tare. Și ceace este mai mult de cât toate acestea: se cântă puterile Domnului, se descriu sfintele sale patimi se arată mărta lui inviere, nu se uită că a șezut și de-a dreapta Tatălui. Pe urmă se arată și venirea cu foc a Domnului și îngrozitoarea judecată asupra viilor și a morților. Ce încă? Ni se descopere chiar și trimiterea Spiritului creator și râncirea pământului; după care va fi stăpânirea cea de-a pururea acelor drepti întru mărirea Domnului și vecinica osândă a celor fără de lege.

7. Acestea sunt cântările, ce le cântă Biserica lui Dumnezeu. Acestea sunt, pe cari adunarea noastră de aici le deprinde și cu glasul. Acestea sunt cari pe cel ce le cântă nu numai îl recoresc, dar îl chiar, silesc. Nu rescoală pofta, ci o omoară. Vezi, dacă se mai poate trage la îndoială, că și cântările sunt plăcute lui Dumnezeu, când tot ce se spune în ele, privește mărirea Creatorului? Și cu dreptul zice acelaș profet, îndemnând pe toți și pe toate la laude lui Dumnezeu celui ce conduce toate. „Toată suflarca să laude pe Dumnezeu“, zice (Ps. 150, 5). Și însuși pe sine lăudător făcându-se se zice: „Lăuda-voiu numele Dumnezeului meu cu cântare, mări-l voiu pe el întru laudă. Și va plăcea lui Dumnezeu mai mult, decât vițelul tinăr ce-i răsar coarne și unghii“. (Ps. 68, 34—35). Iată jertfa spiri-

tuală mai aleasă, mai mare, decât toate jertfele de animale. Și nu pe nedreptul. Căci dacă acolo se jertfea sângele animalelor necuvântătoare, aici se jertfește lauda cuvântătoare din suflet și din bună conștiință. Cu dreptul a zis Domnul: „*Jertfa laudei mă va preamări și acolo e calea în care voi arătăm mântuirea mea*“ (Ps. 49, 24). Laudă pe Domnul în viața ta, adu-i jertfă de laudă și printr'insul vei vedea în sufletul tău calea, pe care vei ajunge la fericirea lui.

8. Il înveselește pe Domnul lauda ce iesă din inimă curată, precum îndeamnă același scriitor de cântări: „Lăudați pre Domnul că este bun psalmul, Dumnezeului nostru dulce să-i fie lauda“ (Ps. 146, 1). Purtând aceasta știință, cunoscând aceasta slujbă plăcută lui Dumnezeu, același psalmist ne mărturisește: „De șapte ori în zi te-am laudat“ (Ps. 118, 164). Promite chiar ceva mai mult: „Și limba mea va vesti dreptatea ta, toată ziua lauda ta“ (Ps. 34, 27). Căci simțea de sigur binefacerea ce venea din astfel de lucru, precum spune el însuși: „Lăudând voi chema pe Domnul și de vrăjmașii mei mă voi mântui“ (Ps. 17, 4); cu astfel de sprijin, cu astfel de scut a zdrobit, încă copil fiind, pe Goliat cel foarte tare și uriaș și a câștigat biruință de mulțori asupra celor vrăjmași.

9. Ar fi prea lung, iubiților, dacă aș vrea să vă spun toate ce se țin de istoria psalmilor, mai vârtos când lucrul cere, ca să spun ceva întru întărirea celor vechi și din Noul Testament, ca să nu creadă cineva, că obiceiul de-a cânta în psalmi a încetat, fiind dat împreună cu multe alte lucruri de ale Legii vechi. Căci celea trupesti au fost de fapt lăpădate, cum sunt, tăierea inprejur, Sâmbăta, jertfele, osebirea mâncărilor, trîmbițele, ghitarele, cimbelele, timpanele, cari toate acum se înțeleg despre organele omului și au un resunet cu mult mai bun. Incetat-au cu totul și au devenit îngrozitoare spălările zilnice, numai puțin grele. Acea constatare a leprei, ori altele ca acestea, cari au fost de lipsă în acea vreme pentru copii. Dar celea spirituale, cum sunt credința, evlavia, rugăciunea, ajunul, răbdarea, dragoștea, laudele, mai tare s'au întărit decât au slăbit. În Evanghelie aflii dară mai întâiu pe Zaharia tatăl marelui Ioan, care, după tăcerea cea lungă, a profetit în formă de cântare. Nici Elisaveta, multă vreme stearpă, având copil după fegăduință, n'a încetat a mări pe Dumnezeu din tot sufletul. Născându-se Hristos pe pământ, oastea îngerilor a cântat cântarea de laudă, mărire aducând întru celea de sus lui Dumnezeu și pre pământ pace, între oamenii de bună voie, vestind. (Lc. 2, 14). Copiii au strigat în biserică: Osanna Fiul lui David (Mt. 21, 15. Lc. 19, 40) și nici pisma de șarpe Fariseilor nu-ia încetat. Dar nici Domnul n'a închis gura copiilor nevinovați, ci mai vârtos le-a deschis zicând:

„N'ați celit scriptura: Din gura pruncilor și a sugărilor ai săvârșit laudă. „Și dacă vor tăcea acestia, pietrele vor strigă. (Mt. 21, 16). Și ca să nu lungesc vorba, însuș Domnul, măestru în cuvinte și învățător în fapte, pentru ca să întărească slujba cea foarte plăcută a cântărilor, a ieșit cu învățăceii săi în muntele Maslinilor, după ce au cântat o cântare de laudă. (Mt. 26, 30). După o atare dovadă, cine se va îndoi încă despre sfințenia obiceiului psalmilor și al laudelor? când însuși cel închinat și slăvit de celea cerești se zice a fi cântat cu învățăceii săi?

10. Astfel știm, că au făcut mai târziu și Apostolii, cari n'au încetat de-a cânta nici în închisori. De acea agrăește și prea fericitul Pavel pre profetii bisericii zicând: „Când va adunați fieștecarele din voi (unul) are cântare, altul are învățătură, altul are descoperire: toate spre zidire sunt“. (I. Cor. 11, 26). Și aiurea zice: „Cânta-voiu cu spiritul, cânta-voiu și cu mintea“ (I. Cor. 14, 15.) Astfel pune și Iacob în cartea sa: „De este cineva supărat între voi? să se roage; de e cu voie bună să cânte“. (Iac. 5, 13). Si Ioan în Apocalips ne spune, că el din descoperirea spiritului a văzut și a auzit glasul unei gloate cerești ca un glas de ape multe și ca un glas de tunete tari zicând: Aliluia. (Apoc. 19, 6) După cari nimeni nu mai poate sta la indoială, că aceasta slujbă, dacă se săvârșește cu credință și cu evlavie cuvenită, este a îngerilor, despre care se știe, că fără să doarmă și fără altă ocupație, neîncetat laudă pre Domnul din ceriuri și binecuvintează pe Mântuitorul.

(Urmează).

Dispensarul „Mircea“ din Oradea, va ținea Duminică în 6 Ianuarie 1929 seara la orele 9 o petrece dansantă cu program, la care onoratul public este invitat cu toată onoarea.

HÖNIG FRIDERIC A R A D

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote pelărgă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopote. — Condițiuni avantajoase de plată.

